

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาไม้แกะสลักในอำเภอเมือง เชียงใหม่” ได้รับทุนอุดหนุนจากสหกรณ์หัตถกรรมผลิตภัณฑ์ไม้เมืองเชียงใหม่ และบุคคลภายนอกที่ดำเนินงานธุรกิจไม้แกะสลัก เริ่มดำเนินงานสำรวจข้อมูลเมื่อเดือน ตุลาคม 2525 ถึงกุมภาพันธ์ 2526 วัตถุประสงค์ของการวิจัย :

- เพื่อศึกษาปัญหาและการดำเนินงานย้อนหลัง 5 ปี จนถึงปัจจุบัน
- เพื่อศึกษาความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- เพื่อให้ประชาชนมีงานทำและมีรายได้เพิ่มขึ้น
- เพื่อศึกษาด้านทุนการจำหน่าย และเปรียบเทียบแนวโน้มของต้นทุนย้อนหลัง 5 ปี จนถึงปัจจุบัน
- เพื่อหาช่องทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักให้ยืนนานต่อไปในอนาคต

การดำเนินงานเพื่อศึกษาข้อมูล ได้จัดทำแบบสอบถามและสัมภาษณ์อย่างประชากรตามเป้าหมาย ซึ่งแยกออกได้เป็น 4 กลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มแรก เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง รวม 9 ราย กลุ่มที่สอง พ่อค้าส่ง พ่อค้าปลีก รวมทั้งผู้ผลิตและจำหน่ายในอำเภอเมือง อำเภอรอบนอก จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอคูสิต กรุงเทพมหานคร รวม 69 ราย กลุ่มที่สาม ผู้บริโภค ในอำเภอเมืองและอำเภอรอบนอก รวม 30 ราย และกลุ่มที่สี่ คนงานจากแหล่งผลิตหรือร้านค้าที่จำหน่ายผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ในท้องที่อำเภอเมืองและอำเภอรอบนอก รวม 72 ราย ประชากรที่ทำการศึกษา รวม 4 กลุ่ม มีทั้งหมด 180 ราย

จากข้อมูลที่รวบรวมได้ รวมทั้งเอกสาร หลักฐานเพิ่มเติมจากหน่วยงานราชการ จัดแบ่งหมวดหมู่ เพื่อสร้างตารางผสมหาความถี่ ร้อยละ และทำการวิเคราะห์ห้วงแสดงฐานะการเงินของสหกรณ์ฯ และเขียนรายงานสรุปปัญหาต่างๆ ของการดำเนินงานธุรกิจไม้แกะสลัก และให้ข้อเสนอแนะเพื่อหาช่องทางพัฒนาไม้แกะสลักให้ยืนนานต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานมีอุปสรรคและปัญหาหลายด้าน กล่าวคือ

1. ปัญหาการดำเนินงานของสหกรณ์

- สมาชิกของสหกรณ์จำนวนมากมิได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงงาน
- การไม้จาก ออป. มักได้ไม้ครบตามโควต้าและคุณภาพไม่ดีพอ
- ทำให้ต้องไปซื้อไม้จากที่อื่นซึ่งไม่ถูกต้องตามกฎหมายเพิ่มเติมด้วยราคาที่สูงและคุณภาพไม่ดีเท่าที่ควร เป็นการเปิดช่องให้มีการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าได้อีก

เพ็ญศรี กุ๋อูทัย. 2526. รายงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์เรื่อง การพัฒนาไม้แกะสลักในอำเภอเมือง เชียงใหม่.

เชียงใหม่ : ภาควิชาบัญชีและบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

2. ปัญหาการจำหน่ายไม้ของออป. ปรากฏว่า
  - สหกรณ์ไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะ ออป. ประจำจังหวัดขายไม้ให้ทั้งสมาชิกและสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์ไม่สามารถควบคุมปริมาณไม้และผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักได้
  - ออป. ควรขายไม้ให้สหกรณ์โดยตรงหรือขายให้สมาชิกในนามของสหกรณ์ ปัจจุบัน ออป. ขายไม้ให้ได้เพียง 16.70 % ของความต้องการใช้ไม้ทั้งหมด
3. พระราชบัญญัติป่าไม้ ระเบียบข้อบังคับ เป็นอุปสรรคการดำเนินงาน เพราะ
  - กฎหมายห้ามจำหน่ายไม้เนื้อจังหวัดนครสวรรค์ขึ้นไป โดยไม่อนุญาตให้เอกชนที่ได้สัมปทานทำไม้ขายไม้ให้แก่สหกรณ์หรือผู้ผลิตผู้จำหน่าย ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลัก ทำให้สหกรณ์ฯ ไม่มีสิทธิ์ซื้อไม้จากเอกชน ต้องไปซื้อจากจังหวัดอื่นที่อยู่ใต้จังหวัดนครสวรรค์ลงมา
  - กฎหมายมีข้อจำกัดเกี่ยวกับการนำเครื่องทุ่นแรงมาใช้ได้ไม่เกิน 10 แรงม้า ในการดำเนินงาน
  - เจ้าหน้าที่ตำรวจและข้าราชการ มักจะขาดความระมัดระวังในการจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมาย เนื่องจากขาดความรู้ในระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับพระราชบัญญัติป่าไม้ แต่อย่างไรก็ดี มีบุคคลที่มีได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้อยู่บ้าง
  - นอกจากนี้แล้วกฎหมายยังห้ามส่งผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่เกี่ยวกับศาสนาออกนอกประเทศ
4. ผู้ผลิตและผู้ประกอบกิจการแกะสลักไม้ ขาดความรู้หลายด้าน เช่น
  - การให้สี การตกแต่งไม้ให้เข้ากับค่านิยมของตลาด รูปแบบของผลิตภัณฑ์ เทคนิคการใช้เครื่องมือให้ถูกวิธี ไม้ที่นำมาใช้อบไม้แห้ง ทำให้มีรอยแตก และการออกแบบตลาดขายไม่ละเอียดอ่อนและเด่นชัดทางศิลปะของไทย
5. ปัญหาการตลาดสำหรับผู้บริโภคที่เป็นชาวต่างประเทศยังมีความต้องการอีกมากแต่
  - ผู้ผลิตไม่สามารถจัดหาให้ได้ครบตามต้องการ มีการแข่งขันกันมากและตัดราคากันเอง
  - ผู้ส่งออกไม่สามารถรวมตัวกันกำหนดราคาและคุณภาพให้ได้มาตรฐาน

- การส่งออกมีปัญหา การขนส่งล่าช้า เป็นเหตุให้เสียค่าใช้จ่ายและเวลา บางรายจัดส่งสินค้าที่มีคุณภาพต่ำแต่คิดราคาตามที่ตกลงกัน หรือรับเงินล่วงหน้าจากผู้บริโภคก่อนแล้วไม่สามารถจัดส่งไปให้ได้ โดยมีได้แจ้งสาเหตุให้ทราบเป็นราย ๆ ไป ทำให้เสียลูกค้าในตลาดเป็นต้น

จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะได้ว่า หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องควรกำหนดนโยบายช่วยเหลือที่แน่นอน ชัดเจนและเป็นไปได้ ปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานอย่างจริงจัง ควรจัดแบ่งวัตถุประสงค์บอกจำหน่ายให้ทั่วถึงและเท่าเทียมกันทั้งในต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานคร ผู้ผลิตสามารถหาซื้อวัตถุดิบได้ตามจำนวนที่ต้องการและคุณภาพดีพอ กล่าวคือ

- รัฐควรมหาซื้อไม้จากต่างประเทศ เพื่อเพิ่มปริมาณไม้ที่นำออกจำหน่าย และอนุญาตให้เอกชนซื้อไม้จากประเทศใกล้เคียงเข้ามาได้ เพื่อบรรเทาการขาดแคลนวัตถุดิบ และอนุรักษ์ป่าไม้ ชล่อการใช้ไม้ภายในประเทศไว้ด้วย
- รัฐควรกำหนดอัตราภาษีส่งออกให้ลดลงอีกเพื่อสนับสนุนการส่งผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักไปยังตลาดต่างประเทศ
- ผลิตภัณฑ์ไม้แกะสลักที่ส่งออกไปจำหน่ายยังตลาดต่างประเทศควรคำนึงถึงความปราณีต ลวดลายและคุณภาพได้มาตรฐาน
- รัฐควรเปิดศูนย์แสดงสินค้าพื้นเมืองขึ้นในต่างประเทศ และจัดนิทรรศการสินค้าในต่างประเทศร่วมกับประเทศอื่นๆ ให้กว้างขวางมากขึ้น เพื่อเป็นการชักชวนให้ชาวต่างประเทศรู้จักสินค้าไทย
- ภาครัฐบาลและภาคเอกชน ควรให้ความช่วยเหลือด้านเงินกู้ยืม โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ เพราะผู้ผลิตและเรือนจำจังหวัดต่างก็ประสบปัญหาการขาดแคลนเงินลงทุนซึ่งทางสหกรณ์ฯ ให้ความช่วยเหลือด้านเครดิตได้บ้างพอสมควร
- ไม้ รากไม้ที่ถูกทอดทิ้งอยู่ในป่าเป็นเวลานาน ๆ ควรอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายออกจากป่าได้ เพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ รัฐควรแก้ไขบททวนพระราชบัญญัติป่าไม้ให้เกิดความเป็นธรรมทุกฝ่าย กำหนดบทยกเว้น อนุมัติให้นำต้นไม้ รากไม้ ออกจากป่าได้เป็นราย ๆ ไป
- ควรเพิ่มเครื่องทุ่นแรงได้มากกว่า 10 แรงม้า หรือตามความต้องการของผู้ผลิต เพื่อให้การผลิตมีคุณภาพและสามารถผลิตได้ปริมาณเพิ่มขึ้น

เพ็ญศรี ภู่อุทัย. 2526. รายงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์เรื่อง การพัฒนาไม้แกะสลักในอำเภอเมือง เชียงใหม่.

เชียงใหม่ : ภาควิชาบัญชีและบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- รัฐควรสนับสนุนและช่วยเหลือการส่งออกให้มีประสิทธิภาพรวดเร็ว ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง เพื่อให้การส่งออกสามารถกระทำได้ตามกำหนดเวลา

ปัจจุบันผู้ชำนาญงานด้านศิลปหัตถกรรมไทยนับวันจะมีจำนวนลดน้อยลง และประชาชนส่วนมากทอดทิ้งศิลปวัฒนธรรมของไทย ควรช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทยไว้ เพื่อเชิดชูให้นานาประเทศได้รู้จัก และยังช่วยให้ประชาชนมีงานทำเป็นการกระจายรายได้ออกสู่ชนบทด้วย.

เพ็ญศรี ภู่อุทัย. 2526. รายงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์เรื่อง การพัฒนาไม้แกะสลักในอำเภอเมือง เชียงใหม่.
เชียงใหม่ : ภาควิชาบัญชีและบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพ็ญศรี ภู่อุทัย. 2526. รายงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์เรื่อง การพัฒนาไม้แกะสลักในอำเภอเมือง เชียงใหม่.
เชียงใหม่ : ภาควิชาบัญชีและบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

เพ็ญศรี ภู่อุทัย. 2526. รายงานการวิจัยทางสังคมศาสตร์เรื่อง การพัฒนาไม้แกะสลักในอำเภอเมือง เชียงใหม่.
เชียงใหม่ : ภาควิชาบัญชีและบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.